

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Deres ref.:

Vår dato: 01.02.2018
Vår ref.: 2017/7921
Arkivnr.: 461.2

IVAR IKS
Postboks 8134
4069 Stavanger

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Endring av vilkår i tillatelse til utslipp av lensevann til Indre Vågen, Sandnes kommune

---

Cowi AS har på vegne av IVAR IKS søkt om endring i tillatelse av 06.09.2017, sist med endring av 27.11.2017. Endringen gjelder utslipp av lensevann fra graving i forbindelse med bygging av ny avløpspumpestasjon i Indre Vågen i Sandnes kommune i tidsrommet 01.02. – 01.08.2018.

Med hjemmel i forurensingsloven § 18 endrer Fylkesmannen enkelte vilkår i tillatelsen.

Vi viser til tillatelse til utslipp av lensevann av 06.09.2017, sist med endring av 27.11.2017, oversendt dokumentasjon på innholdet i lensevannet, samt telefonsamtaler og epostkorrespondanse i denne forbindelse.

Bakgrunn

IVAR IKS (IVAR) fikk den 06.09.2017 tillatelse til utslipp av lensevann fra opprydding i forurenset grunn i forbindelse med bygging av ny pumpestasjon på tomten der Havnelageret i Sandnes tidligere har holdt til, gnr 111 bnr 253, Sandnes kommune.

I e-post av 20.11.2017 søkte Cowi AS (Cowi) på vegne av IVAR om å endre vilkår 5 e) i tillatelse av 06.09.2017. Endringen innebar å slippe ut rensset lensevann i resipienten uten å gå via oljeutskiller. Grunnen til dette var at det var tatt supplerende prøver innen området som skulle spuntes. Prøvene viste at massene var rene.

Fylkesmannen gjorde endring i vilkår 5 e) i vedtak av 27.11.2017. Endringen innebar at rensset lensevannet kunne slippes ut i resipienten uten å føres via oljeutskiller. Kravet var at lensevannet ikke skulle inneholde olje.

I opprinnelig tillatelse var det i vilkår 2, satt krav om at arbeidene som medførte pumping av lensevann fra forurenset grunn skulle være gjennomført innen 01.02.2018. Arbeidet ble imidlertid forsinket og utslippet av rensset lensevann startet ikke opp før i januar 2018

I e-post av 24.11.2017 det bedt om at vi i samme omgang tok stilling til om utslippsperioden for lensevannet kunne forskyves fram til 01.08.2018.

Her svarte Fylkesmannen at dette ville kreve at tillatelsen ble sendt ut på høring, da den opprinnelige søknaden kun ble etter-kunngjort på grunn av hastverk med å komme i gang med arbeidene.

I klagen på vår avgjørelse argumenterte Cowi for at ny prøve viser at det ikke skulle graves i forurenset grunn og at det fram til desember 2017 ikke var sluppet ut noe lensevann og dermed vil det kun bli forskyvning av utslippsperioden og ikke økt mengde i forhold til opprinnelig tillatelse.

Det har hele tiden vært usikkerhet rundt hvor stor forurensingen i lensevannet ville være. Fylkesmannen bestemte derfor at endelig beslutning om utslippet kunne fortsette etter 01.02.2018 måtte tas når prøveresultater av lensevannet forelå.

Fylkesmannens vurdering

Prøver tatt av lensevannet etter arbeidet ble påbegynt tidlig i januar i år, viser at det generelt er svært lave verdier for de ulike stoffer. Alle parameter ligger langt under fastsatte grenseverdier i tillatelsen. Prøvene viser at innholdet av suspendert stoff er svært lite og at vannmengden kun er på 20 – 40 l/min. Noe som er mye lavere enn først antatt.

Når lensevannet er så lite forurenset som disse prøvene viser, vil det normalt ikke kreve en egen tillatelse fra forurensningsmyndigheten. Fylkesmannen vil likevel i dette tilfelle opprettholde tillatelsen fordi det graves tett opptil forurenset grunn og av erfaring vet vi at i store deler av dette området i Sandnes sentrum er grunnen forurenset. I tillegg var tidsavgrensningen med at utslipp av lensevann skulle opphøre innen utgangen av januar, satt med hensyn på gyteperioden for torsk.

I denne endringen av tillatelsen er det derfor satt krav om fortsatt overvåking og prøvetaking av utslippet for å dokumentere at lensevannet ikke endrer karakter. I tillegg endrer vi kravet til innhold av suspendert stoff fra 400 mg/l til 50 mg/l. Dokumentasjon på innholdet i lensevannet skal sendes til Fylkesmannen månedlig i tida februar, mars og april d.å.

Vedtak

Vilkårene i tillatelsen av 06.09.2017 med endring i vilkår 5 e) av 27.11.2017. opprettholdes, men med følgende endringer:

Nytt vilkår 2:

«Arbeidene som medfører pumping av lensevann fra forurenset grunn skal være gjennomført innen 01.08.2018.»

Nytt vilkår 6 d)

«En oppsummering av prøvene tatt i hhv. februar, mars og april skal sendes Fylkesmannen i etterkant av hver måned.»

Endring av grenseverdi for enkelte parameter

Grenseverdi for suspendert stoff settes til 50 mg/l

Grenseverdien for olje settes til < 0,5 mg/l

Lensevannet skal gjennomgå rensing og prøvetaking skal skje som beskrevet i vilkårene. Dersom noen av prøvene viser tungmetaller eller miljøgifter over deteksjonsgrense, skal arbeidet stanses til en ny runde med prøver avdekker om det må settes inn ytterligere rensetiltak.

Oppdaterte vilkår følger vedlagt.

Etterkunngjøring

Endringen av tillatelsen vil bli etterkunngjort på Fylkesmannens hjemmeside www.fylkesmannen.no/Rogaland/Miljo-og-klima

Klagerett

Vedtaket om endring av tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Fylkesmannen. Klagen må inneholde opplysninger om årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes, og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen.

Vedtak om gebyr

Fylkesmannen er pålagt å ta gebyr for vår behandling av blant annet søknader om endring i tillatelse etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriften § 39-3. Gebyrsatsene er basert på tid som er brukt til forberedelser, oppfølging og behandling av saken.

Fylkesmannen varslet ved oversendelse av endret tillatelse av 27.11.2017 et gebyr i sats 8, kr 5 900, jf. § 39-4 i forurensningsforskriften, for arbeidet med endringen av tillatelsen. Vi har ikke mottatt kommentarer til varselet.

Vi ser imidlertid at denne satsen var for lav i forhold til vårt arbeid med endringen av tillatelsen. Fylkesmannen har derfor besluttet å endre satsen til sats 7, kr 12 800,- for dette arbeidet.

Med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-4 fastsetter Fylkesmannen et saksbehandlingsgebyr på kr. 12 800,- (sats 7) for vår behandling av endring av tillatelse.

Beløpet blir krevd inn av Miljødirektoratet.

Klageadgang

Vedtaket om fastsettelse av saksbehandlingsgebyr og gebyrsats kan påklages til Miljødirektoratet innen tre (3) uker fra melding om vedtaket er mottatt. Eventuell, begrunnet klage rettes til Miljødirektoratet og sendes Fylkesmannen i Rogaland.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvern sjef

Mariann Størksen
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Saksbehandler: Mariann Størksen
Saksbehandler telefon: 51 56 89 06
E-post: fmrosto@fylkesmannen.no

Kopi til:
Cowi AS

Vilkår

1. Tillatelsen gjelder følgende arbeid

Utslipp av rensed lensevann fra opprydding i forurenset grunn i forbindelse med bygging av ny avløpspumpe-stasjon i Indre Vågen i Sandnes kommune. Fylkesmannen har lagt opplysninger som er framkommet i søknad om utslipp av lensevann til Indre Vågen i Sandnes, av 04.07.2017. I tillegg er gitt supplerende opplysninger både pr. tlf og e-poster høsten 2017, samt resultater fra prøver tatt av lensevannet etter at arbeidet ble startet opp 03.01.2018.

2. Tidsavgrensning

Arbeidene som medfører pumping av lensevann fra forurenset grunn skal være gjennomført innen 01.08.2018.

3. Ansvar

Tiltakshaver er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene om vilkårene som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidene.

4. Internkontroll

I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø-, og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter tiltakshaver å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes slik at arbeidet kan revideres. Fylkesmannen skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidene, dokumenter m.m., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.

5. Rensing av lensevann

Byggegropsvannet skal gjennomgå følgende rensing:

- a) Vannet skal ikke slippes ut til resipient før det foreligger resultater av vannprøve som tilfredsstillende de satte grenseverdiene. Dersom vannet overskrider grenseverdiene skal ytterligere tiltak utføres i samråd med miljøgeolog. Vann som overskrider grenseverdiene skal ikke slippes ut, men må eventuelt ledes i omløp for å gjennomgå rensetrinnene på ny. Oversikt over grenseverdier er vist i tabell nedenfor.
- b) Med grenseverdi på 50 mg/l for suspendert stoff må verdiene for de andre parametrene være oppfylt.
- c) Utformingen av renseløsning skal reguleres etter erfaring med vannmengde og mengde finstoff i massene som graves ut. Dette skal gjøres i samråd med miljøgeolog. Renseløsningen skal reguleres slik at satte grenseverdier for utslipp til resipienten ikke overskrides.
- d) Vannet skal i utgangspunktet føres gjennom to containere for tilstrekkelig sedimentering. Det skal være flere containere i beredskap dersom det viser seg at dette ikke er tilstrekkelig.
- e) Etter rensetrinnene beskrevet i punktene 5 a) – d) kan det rensede lensevannet slippes ut i resipienten. Lensevannet skal da ikke inneholde olje, dvs. at mengden olje i lensevannet settes til $< 0,5$ mg/l.

6. Prøvetaking

- a) Det må foreligge analyserte vannprøver som tilfredsstillende renskravene, jf. tabell 1 før utslipp til sjø kan starte. Tungmetallene skal analyseres på filtrert prøve.

- b) Prøvetaking skal utføres på tidspunkter som er representative for vannkvaliteten, dvs. i løpet av arbeidsdagen.
- c) Når renseseffekten er tilfredsstillende, kan prøvetaking skje ukentlig. Ved gode prøvetakingsresultat over en lengre periode (flere uker) kan hyppigheten av prøvetakingen reduseres. Fylkesmannen skal i tilfelle godkjenne denne endringen.
- d) En oppsummering av prøvene tatt i hhv. februar, mars og april skal sendes Fylkesmannen i etterkant av hver måned.
- e) Rensetiltakene skal vurderes på ny dersom renseseffekten ikke er tilfredsstillende.
- f) Det skal etableres rutiner for kontroll av slamnivå i sedimenteringskontainerne, slik at disse blir tømt før slammengden blir så stor at de ikke virker etter sin hensikt.
- g) Slam fra kontainerne skal leveres til godkjent mottak.
- h) Anlegget skal ha daglig tilsyn av kvalifisert personale. Dette skal dokumenteres.

7. Avvik

Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø er tiltakshaver ansvarlig for at Fylkesmannen varsles umiddelbart. Avvik skal loggføres.

8. Ferdigrappport

Når arbeidene er ferdig skal tiltakshaver utarbeide en kort rapport der samtlige resultater fra arbeidene presenteres, og der en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Rapporten skal sendes Fylkesmannen innen 8 uker etter avsluttet arbeid.

Tabell 1 - Grenseverdier for vann for utslipp til Indre Vågen i Sandnes kommune.

Parameter grenseverdi (mg/l)

Parameter	Grenseverdi (mg/l)
Suspendert stoff	50
Bly	0,05 ²
Kadmium	0,002 ²
Sink	0,5 ²
PCB	0,00001 ³
Sum PAH ₁₆	0,0002 ³
Naftalen	0,5 ²
Fluoren	0,03 ²
Fluoranten	0,025 ²
Pyren	0,0001 ²
Benzo(a)pyren	0,0001 ²
Benzen	0,2 ²
Xylener	0,005 ³
Olje (alifater)	< 0,5

² Miljøkvalitetsstandard for kystvann (maksimalverdi, MAC-EQS) i Miljødirektoratets veileder M-608/2016 ganget med en faktor på 4.

³ PNEC-verdier fra Aquateam (2007), «Oppdatering av bakgrunnsdata og forslag til nye normverdier for forurenset grunn» ganget med en faktor på 4.

Viktig: Med grenseverdier på 50 mg/l for suspendert stoff må verdiene for de andre parameterne vær oppfylt.

